

ปทุมมา (*Curcuma sparganifolia* ‘Tubtim Siam’ x *C. rhabdota*)

พันธุ์เชียงใหม่พีพี 7

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ รหัสไปรษณีย์ 10900
โทรศัพท์ 081-3730-948

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ปทุมมาพันธุ์เชียงใหม่พีพี 7 ได้มาจากการผสมพืชสกุลขมิ้น (*Curcuma*) สองชนิดระหว่างทับทิมสยาม (*Curcuma sparganifolia* ‘Tubtim Siam’) พันธุ์แม่ กับบัวลายปราจีน (*C. rhabdota*) พันธุ์พ่อ โดยศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร ได้ผสมพันธุ์พืชดังกล่าวในปี พ.ศ. 2538-2541 และในปี พ.ศ. 2545-2547 ได้คัดเลือกต้นลูกผสมข้ามชนิดที่มีลักษณะดีและสวยงามจึงตั้งชื่อพันธุ์ว่า เชียงรายพีพี 7

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย ปทุมมา (ลูกผสม) ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Curcuma sparganifolia</i> ‘Tubtim Siam’ x <i>C. rhabdota</i> วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ล้มลุก
ราก/หัว	ระบบรากฝอย (fibrous roots system) รากสะสมอาหาร (storage root) มีลักษณะบวมพองออกเป็นตุ่มที่ปลายราก ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร เหง้า (rhizome) หรือหัวมีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวมีสีครีม เป็นลำต้นใต้ดินที่เจริญในแนวระนาบขนานไปกับพื้นดินสั้น ๆ มีข้อและปล้องชัดเจน แตกแขนงออกเป็นกระจุกตามตาข้างของเหง้าเดิม ทำหน้าที่สะสมน้ำและอาหาร เส้นผ่านศูนย์กลางเหง้า 1.0 - 1.5 เซนติเมตร
ต้น	ลำต้นเหนือดินเป็นลำต้นเทียม (pseudostem) เกิดจากกาบใบที่อัดกันแน่น ความสูงต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับปลายพุ่มใบ 34 - 45 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 43 - 60 เซนติเมตร
ใบ	ใบเดี่ยว รูปรีแคบ มีประมาณ 3 ใบ กว้าง 3 - 4 เซนติเมตร ยาว 24 - 38 เซนติเมตร ปลายใบเรียวแหลม ขอบใบเป็นคลื่นเล็กน้อย เส้นกลางใบสีเขียว โคนกาบใบสีม่วงแดง
ดอก/ช่อดอก	ช่อดอก แบบช่อเชิงลดแน่น (compact spike) ลักษณะเป็นทรงกระบอกสั้น ก้านช่อดอกแทงออกจากกลางลำต้นเทียม ความยาวช่อดอก 34 - 50 เซนติเมตร ความยาวช่วงดอก 6 - 10 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางช่อดอก 5 - 6 เซนติเมตร ใบประดับ (bract) ส่วนล่าง รูปไข่ ปลายเกือบกลม สีชมพูบานเย็น ปลายสีน้ำตาลแดง บริเวณส่วนล่างสีเขียวอ่อน มีจำนวน 4 - 7 ใบ ใบประดับส่วนบนรูปรี ปลายมน สีชมพูบานเย็น ปลายสีน้ำตาลแดง มีจำนวน 6 - 8 ใบ ดอกจริงขนาดเล็กอยู่ในซอกใบประดับส่วนล่าง กว้าง 0.6 - 0.9 เซนติเมตร ยาว 2.0 - 2.6 เซนติเมตร สีม่วงอ่อน กลีบปากสีม่วงอ่อน โคนกลีบสีแดงมีแถบสีเหลือง สันปากด้านข้างสีแดงส้ม เส้นผ่านศูนย์กลางก้านช่อดอก 0.3 - 0.5 เซนติเมตร
ผล/เมล็ด	ไม่มี (ดอกเป็นหมัน ไม่ติดผล)

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุปลูกถึงให้ดอก 2 เดือน
2. เริ่มแทงช่อดอกเมื่อมีใบ 2 - 3 ใบ
3. ก้านช่อดอกตรง แข็งแรง ใบประดับหนา เหมาะสำหรับเป็นไม้กระถาง และไม้ตัดดอก
4. การแตกหน่อใหม่เฉลี่ย 2 - 3 หน่อ/กอ
5. อายุปักแจกันนานประมาณ 5 วัน และไม้กระถางนาน 2 - 4 สัปดาห์ หลังออกดอก

ปทุมมาพันธุ์เซียงรายพีพี 7